

דף כה.

עין משפט א.

ח"מ סימן לד סעיף י

עיין לעיל דף כד: עין משפט ה

עין משפט ב.ג.

ח"מ סימן לד סעיף כה

כה מ. אין אדם נפסל בעבירה ^ב ע"פ עצמו אלא ע"פ עדים שיעידו עליו, שאין אדם משים עצמו רשע. ומ"מ ^ב אין עושין אותו עד לכתחילה.

* וכן אין עד נפסל ע"פ ^ב קול וחשד בעלמא, כגון מי שחשוד על העריות שרגיל להתייחד עמהם, וקול יוצא עליו, כשר לכל עדות, ^ב חוץ מלעדות אשה

עין משפט ד.

ח"מ סימן לד סעיף לד

לד נ. חזרת הטבח שהיה בודק לעצמו ומוכר ויצא טרפה מתחת ידו, ^ב שילבש שחורים ויתכסה שחורים וילך למקום ^ב שאין מכירין אותו, ויחזיר אבידה בדבר חשוב, או יוציא טרפה מתחת ידו בדבר חשוב.

ג. סנהדרין דף ט' מימרא דרבא. שאדם קרוב אצל עצמו. סמ"ע ס"ק נ"ט.

ס. היינו שאין מוסרין לו להיות עד, כ"כ הש"ך אבל אם כבר העיד כשר. ועיין לקמן בס"י צ"ב סעיף ה'.

ע. אפי' קלא דלא פסיק כ"כ במשרים ודלא כרשב"א. נתיבות ס"ק כ"ז.

פ. עיין ביו"ד סי' קי"ט, ועיין באבן העזר סי' מ"ב, ובח"מ שם בס"ק ט"ו.

צ. החמירו בטבח, בגלל שהכשיל רבים, וכדי שיכנע לבו הצריכוהו ללבוש שחורים וכו'. כ"כ סמ"ע ס"ק פ"ד.

ק. כיון שקילקל בשבועה ועדות לכן החמירו עליו בתשובתו לילך למקום שאין מכירין. נתיבות ס"ק ל"ט. וכתב הסמ"ע בס"ק פ"ב החמירו על ג' אלו להחזירם לעסקם מה שאין כן מלוה בריבית.

יו"ד פימן קיט סעיף טו.יח

יז. המוכר דברים האסורים מעבירים אותו ומשמתין אותו^ר ואין לו תקנה עד שילך למקום שאין מכירין אותו ויחזיר אבדה בדבר חשוב^ש או ישחוט לעצמו^ת ויוציא טריפה לעצמו בדבר חשוב שודאי

ר. ואפי' בפעם הראשונה והיינו שמוכר דברים אסורים שהם מותרים ומכשיל אנשים, ואף שהרמ"א בסי' ב' סעיף ב' כתב שם דאם לא הוחזק בכך שחיטתו כשרה והוא ממהרי"ק בשורש ל"ג, כבר הש"ך שם בס"ק י"א כתב לתמוה על דברי הרמ"א המיקל בזה. ובכף החיים באות צ"ב וצ"ג הביא מרן הראשון לציון דארבעה סוגים ישנם בדין טבח שיצאה טריפה מתחת ידו. לפי דברי הרא"ם.

סוג א', הטבחים שיש בהם חשד חימוד ממון דינם הוא שמיד שתצא טריפה מתחת ידם אפי' בפעם ראשונה משמתין אותם ומעבירים אותם ואין להם תקנה עד שילכו למקום שאין מכירין אותם ויחזירו אבדה בדבר חשוב.

סוג ב', הטבחים שאין בהם חשד חימוד ממון כגון המושכרים לקבל כו"כ כסף לחודש או לשבוע ולא משנה אם ישחט או לא ותהיה כשרה או טריפה, או טבחים שמקבלים מכל בהמה ששוחטים כו"כ בין תהיה כשרה ובין טריפה, דינם שאם יצאה טריפה מתחת ידם אפי' פעם אחת מעבירים אותם, אולם באלה די להם בקבלת חבירות להחזיר אותם למלאכתן והיינו שיקבלו בפני ג' חברים שיהיו זהירים וזריזין מכאן ולהבא ואין מנדין אותם ואין עונשין אותם לא עונש ממון ולא מלקות. אבל אם יצאה ג' פעמים טריפה מתחת ידם הרי הם בחזקת מזידים ומשמתין אותם ומעבירין אותם וחזרתם ע"י תשובה חמורה דפ' זה בורר.

סוג ג', הטבחים שאין בהם חשד חימוד ממון וגם אינם עובדים עם הציבור לפי חודש או ראש בהמה כשרה או טריפה אלא עובדים ושוחטים לעצמם וגובין כו"כ על כל בהמה ששוחטין בין תצא כשרה או טריפה באלה דינם שאם תצא טריפה מתחת ידם אין מעבירין אותם עד שיצאו ג' פעמים טריפות מתחת ידם ואז משמתין אותם ומעבירין אותם ממלאכתם ואין להם תקנה אלא תשובה חמורה, משום שהם בחזקת מזידין.

סוג ד', הטבחים הממונים על הציבור לשחוט ולבדוק וניבלו הבהמות בשחיתתם שאין כאן אלא הפסד ממון דינם הוא שאין מעבירין אותם ממלאכתם אלא אחר שיעשו כן ג' פעמים שהוחזקו לקלקל אבל בפעמיים אין מעבירין אותם אלא א"כ התרו בהם הציבור, מ"מ אין מנדין אותם משום שאין כאן חשד איסור רק הפסד ממון וכיון שהם מועדים לקלקל יש להסתפק אם אפשר להחזירם למלאכתם אחרי ג' פעמים שעשו כן. ועיין באריכות גדולה בכף החיים מאות צ"ד עד אות ק"ה, כמה חילוקי דינים בכל סוג מהנ"ל.

ש. והיינו דתרי בעינן אבל במקומו חוששין שהוא עושה הערמה.

ת. דאין כח ביד בי"ד לעכב עליו הגם שעדיין לא עשה תשובה רק לאחרים מעכבין עליו. ועיין בכף החיים מאות ק"ז עד אות קכ"א כמה פרטי דינים נפלאים בענין זה ודרך

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחודר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477 email: minchat.aaa@gmail.com

עשה תשובה בלא הערמה כיון שאינו חס על ממונו.

יח. טבח שיצאו טריפות מחתחת ידו, מחמת שאינו בקי, יש לו תקנה שילמד ויחכם. הגה: והא דצריך לילך למקום שאין מכירין אותו ולעשות תשובה, היינו שעשה במזיד או מוחזק לכך, אבל אם נוכל לומר שבטעות נעשה לו, סגי בקבלת דברי חברות ויעשה תשובה לפי ראות עיני הדיין (תשובת הרא"ש ותשובת הריב"ש). וע"ל סוף סימן ס"ד.

עין משפט ה.

ח"מ סימן לד סעיף טז
עיין לעיל דף כד: עין משפט ד.

דף כה:

עין משפט א.

ח"מ סימן לד סעיף טז
עיין לעיל דף כד: עין משפט ד.

עין משפט ב.

ח"מ סימן לד סעיף לא

לא מח. חזרת משחקי בקוביא משישברו כליהם שמשחקים בהם, ויחזרו בהם חזרה גמורה שלא יעשו אפי' א' בחנם. ב' וי"א דצריכים להחזיר המעות שהרויחו, וה"ה במפריחי יונים.

תשובתם, גם בדין סופר סת"ם שעבר, ודין המוכרים איסורים דרבנן מתחת ידם בחזקת היתר ועוד.

א. נראה אפי' לשיטת הרא"ש שאין הטעם משום אבק גזל רק משום ביטול יישובו של עולם, מ"מ בעוסק בקוביא במעות יש בו משום גירוי יצר הרע, וע"כ תשובתו שאל יתעסק גם בחינם. ועיין בסמ"ע.

ב. הרמ"א בסעיף ל"א. וכן הביא הב"י וד"מ מהרא"ש, והסמ"ע ס"ק ע"ח כתב שההיפך נראה מהרא"ש. דדוקא למ"ד דפסול משחק בקוביא הוא משום דהו"ל אסמכתא דלא קניא כלל, או במלוה בריבית או בטבח שבכל אלו שיש איסור גמור בהמעות מדאורייתא הצריכו להחזיר, אבל לטעם משום אבק גזל וישובו של עולם, אין צריך להחזיר, וכן עיקר ע"ש. מיהו לדעת הרמב"ם דס"ל בפ"ו מגזילה דהוי גזל מדבריהם צריך להחזיר, כ"כ הגר"א ע"ש.

עין משפט ג.

הו"מ סימן לד סעיף כט

כט. מה. כיון שלקה זה שעבר עבירה, כפי שהתחייב בבי"ד^ג חזר לכשרותו, אבל הפסולים מחמת ממון שחמסו או גזלו אע"פ ששילמו, ד' לא הוכשרו עד שישוכו בתשובה, וכל זמן שלא נודע על כך, הם פסולים.

כט. מו. מלוח בריבית חזרתו^ה משיקרע שטרותיו בעצמו ויחזור בו חזרה גמורה שלא ילוח בריבית עוד ו' אפי' לעכו"ם, וכן צריך ז' להחזיר כל מה שלקח בריבית לבעליהן, ואם אינו יודע ממי לקח צריך לעשות בזה צורכי רבים. ח' וי"א דכל זה במי שרגיל לגנוב ולגזול, אבל גנב או גזל באקראי משהחזיר, הוי תשובה, והוא שהחזירו מעצמו, אבל ע"י כפיית ביה"ד, צריך גם תשובה.

* מז. תשובת הנשבע לשקר^ט היא משיבא לבי"ד ויאמר חשוד אני, או יתחייב שבועה בב"ד שאין מכירין אותו וישלם בממון חשוב, ולא ירצה ליטע. *

- ג. דכיון שלקה הרי הוא אחיך שהכתוב קוראו אחיך, "ונקלה אחיך לעיניך", סמ"ע.
- ד. ובפסול מחמת רשעות, כתב הש"ך בס"ק ל"ג דלא בעינן תחילתו וסופו בכשרות ולא דמי לקרוב ונתרחק בסי' ל"ג, וע"כ כשר. אבל הנתיבות בס"ק ל"א כתב שהש"ך בעצמו חזר בו בסי' ל"ה סעיף קטן ז' והעיקר שפסול גם בפסול דרשעות, עד שיהיה תחילתו וסופו בכשרות, ועיין בספר פעמוני זהב אנקאוה שהסכים עם הש"ך כאן והביא מחתם סופר סי' ל"ו שיישב דברי הש"ך.
- ה. והקרן יגבו אותו בע"פ, כ"כ בסמ"ע ס"ק ע"ג, ודלא כמ"ש בנתיבות ס"ק ל"ג בשמו, דהקרן לא יגבו ואולי טעות דפוס.
- ו. בסמ"ע הביא להסתפק אם אפי' כדי חייו לא ילוח לגוי, דיותר מכדי חייו בלאו הכי אסור, או מזה שאינו מלוח יותר מכדי חייו מגוי זה עצמו הוי חזרה.
- ז. היינו, שהוא מחוייב לעשות שלא לעכב תחת ידו ממון של איסור, אבל אם מקבלין הימנו, עיין בסימן שט"ו ממי מקבלין וממי אין מקבלין. נתיבות ס"ק ל"ה.
- ח. העיטור, הביאו הרמ"א בשם י"א.
- ט. סנהדרין כ"ה, ורמב"ם, מירושלמי, ועיין תשובת הרדב"ז ח"א סי' קע"ד. ואין הבדל בין שבועה מן התורה או מדרבנן, שם. ודוקא בשבועת ביטוי ושבועת שוא, דבשבועת העדות לשקר מחזיר מה שהרוויח. סמ"ע ס"ק פ"ב. ועיין נתיבות ס"ק מ'.

עין משפט ד. חו"מ סימן לד סעיף טז
עין לעיל דף כד: עין משפט ד

עין משפט ה. חו"מ סימן לד סעיף לא
עין לעיל עין משפט ב

עין משפט ו.ז. חו"מ סימן לד סעיף לב

לב לג מט. חזרתם של י' סוחרי שביעית משתגיע השביעית ויבדלו, ולא חזרת דברים בלבד, אלא כותב אני פלוני בן פלוני הרווחתי מאתיים זוז או סך כך וכך מפירות שביעית, והרי הם נתונים במתנה לעניים.

עין משפט ז. יו"ד סימן פ סעיף ג

ג. ג. שור הבר מין בהמה הוא וחלבו אסור כ.

עין משפט ט.ג.כ.ל. חו"מ סימן לד סעיף יג

יח. יג. העובר על גזל מדבריהם, כגון גזל ל' מציאת חרש שוטה או קטן מ נפסל לעדות מדרבנן.

יט. יג. חמסן, והוא הלוקח קרקע או מטלטלין שלא ברצון הבעלים, אע"פ

י. ברייתא בסנהדרין כ"ה ע"ב, ופי' רש"י שם, ויבדלו שלא ישאו ויתנו בפירות שביעית ויפקירו גינותיהם לעניים. ובגמ' לא נזכר שכותב אני פכ"פ, אלא שהרמב"ם הזכירו לתוקף הענין. נתיבות ס"ק ל"ח.

כ. והוא הבופל"ו ומשמע דאפי' כיסוי הדם א"צ, אבל הרמ"א בסי' כ"ח סעיף ד' כתב דיש מסתפקים בבופל"ו שמא חיה הוא ע"כ טוב לכסות דמו בלי ברכה. כ"כ הש"ך בס"ק ג'.

ל. רמב"ם בפ' י"ב מעדות, מברייתא בדף כ"ה ע"ב.

מ. שהם משום דרכי שלום. כ"כ בסמ"ע ס"ק ל"ו.

שנותן דמים, פסול לעדות מדרבנן. וכן הרועים בהמות עצמן, הרי הם פסולים שחזקתן פושטין ידיהם בגזל, ומניחים בהמתן לרעות בשדות ופרדסים של אחרים.

עין משפט מ.ג.ס. חו"מ סימן לד סעיף יג.
 עיין בסעיף הקודם
 חו"מ סימן לד סעיף יד.

ד כ. המוכסין ע סתמן פסולין, שחזקתן ליקח יותר מהקצוב להם בדין המלכות. אבל גבאי מנת המלך כשרים. ואם נודע שלקחו יותר, אפי' פעם אחת פסולים.

ד כא. השמאים שמטילים מס על בני העיר ע"פ השמאות ובאומד דעתם, צריכים להזהר מאוד שלא יחניפו לאחד ויכבידו על האחר, ז שלא יפסלו לעדות ולשבועה.

ג. שאינם עוברים על לא תחמוד. וכמו שכתבו התוס' במציעא דף ה' דכן הוא האמת. ועיין בסי' ת"ט בשו"ע. וה"ה המשדלים הבעלים בדברים עד שנותנים להם הדבר בלי כסף, כ"כ בפרישה. ועיין ברמב"ם בפ"א מגזילה ואבדה. ויש להסתפק במוכר המשדל קונה לקנות ממנו דבר או בית אם אין איסור לא תחמוד, ובשם חכם אחד אומרים דרק בחפץ מסויים שייך לא תחמוד אבל להשיג כסף אין בזה הלאו וצ"ע.

ס. ברייתא שם בסנהדרין. וא"כ הרועים דחזקתן פושטים ידיהם בגזל פסולים מה"ת, לא כן מפריחי יונים שפסולים מדרבנן, ששם לא קנה אותם בעל השוכך בקנין גמור וכמו שכתב הסמ"ע בסט"ז עיי"ש.

ע. מוכסין, פירושו שגובין לפי הממון ובאומד דעתו, ובודאי לוקחין יותר. אבל גבאי מנת המלך גובים לפי שדות ובתים ובזה לוקחים מדויק ובשוה, כ"כ הרמב"ם והטור. וכתב הסמ"ע בס"ק ל"ו דאפי' החזירו מה שגבו יותר, פסולים לעדות כל זמן שעסוקין באותה מלאכה, דחיישינן שיחזרו לסורם, ועוד דאינם יודעים למי להחזיר.

פ. והטור כתב דלא נפסלים בפעם אחת, ודלא כרמב"ם שפסק שפסולים בפעם אחת. וכתב הסמ"ע דיש לפרש גם הטור כרמב"ם.

צ. הגהות אשרי מאו"ז, הביאו הרמ"א בסעיף י"ד.

עין משפט פ.

ח"מ סימן לד פעיף יג
עין לעיל עין משפט ט.י.כ.ל.

עין משפט צ.

ח"מ סימן לד פעיף יד
עין לעיל עין משפט מ.ג.ס.